

[Patursson.]

ogsaa Danskerne havde tilsvoret ham, men hvad skete saa med Hensyn til Færingerne, der havde svoret Ed til Enevoldskongen? Hvad var Kongen pligtig at gøre i 1848—49? Ja, man kan gaa helt tilbage til 1814 og sige: I har tilsvoret den norske Konge Troskabsed — han var jo dansk-norsk Konge —, og ergo er I løst fra Ed'en fra 1814; men lad os nu sige, at Færingernes Enevoldsed stod ved Magt lige til Grundlovens Givelse eller Forfatningsændringen. Skulde Kongen da ikke have løst os, der var under dansk Folkeret, fra Ed'en og sagt: Vær saa god, nu raader I jer selv igen, som I gjorde før 1662?

Uden at kunne sige et eneste Ord dertil — paa Færøerne anede man ikke noget om, hvad der skete — blev vi overført fra kongelig Enevælde til folkelig Enevælde, tør jeg vel sige. Mindretallet i Rigsdagen dengang var opmærksomt paa den Uretfærdighed, der her blev begaaet; der var en af Talerne for Mindretallet, som sagde, at det var en Uret mod Færøerne, der blev øvet med Bevidsthed; han gik altsaa ud fra, at Medlemmerne — det var i Folketinget, det blev sagt — var fuldt klar over, hvad de gjorde, og var saa meget inde i den færøske statsretlige Tilstand, at de vidste, at de begik en Uret. Jeg har ikke villet bruge saa stærke Udtryk her, for jeg finder det ikke nødvendigt, men har villet nævne, hvad danske Mænd udtalte til Færingernes Forsvar for nu over 80 Aar siden, og jeg anbefaler meget ærede Medlemmer, som ønsker at komme til Forstaelse af den Stilling, jeg har indtaget til denne Sag, at gøre sig bekendt med hele Forhandlingen paa Rigsdagen angaaende den færøske Valglov i 1850—51.

Saa sker der dette, at vi faar Systemskiftet her i Danmark, Reformpartiet kommer til Magten, og vi faar et Venstreministerium i 1901. Da viste det sig, at der var Stemning ikke alene hos Venstrereformpartiet, hvor jeg var med, men ogsaa i Det radikale Venstre, som stiftedes kort derefter, og i Socialdemokratiet for at give Færingerne en større Frihed, der svarede til det Standpunkt, vi stod paa kulturelt og nationalt. De Konservative dengang var jo ikke saa hurtige til at komme med, men de kom dog ogsaa og stillede sig velvilligt over for de frisindede Krav, der rejstes fra Færøerne. De viste en god Vilje, de tilbød Forhandling om finansielt Selvstyre for Færøerne, de tilbød Forhandling om, at vi eventuelt kunde faa overdraget nogle af vore egne Anliggender til Lagtinget som lovgivende. Jeg maa have Lov til at nævne

to enkelte fremragende Mænd, som interesserede sig overordentlig stærkt for, at Færingerne kunde faa en naturlig Forfatningsbasis; det var Vilhelm Lassen og Johan Ottosen. Jeg ved, at den højtærede Justitsminister, der paa det Tidspunkt sad i Folketinget som Fører for Det radikale Parti, dengang ligesom altid interesserede sig for Færøerne og gik overmaade stærkt ind for dem.

Men saa kom Tilbageslaget i 1906. I de omtrent 30 Aar, der er forløbet siden den Tid, har der været næsten uafbrudt Kamp, men det er jo gaaet saadan, at Selvstyrepartiet, der blev dannet i 1905—06; ikke har slaaet af paa sine Krav og heller ikke er gaaet tilbage i Medlemsantal, men tværtimod har skærpet sine Krav og er gaaet frem i Medlemsantal. Man havde vel ventet, dengang Tilbageslaget kom, at Selvstyrepartiet med eet skulde være færdigt, men det har tværtimod vokset sig stærkt. Selvstyrepartiet satte paa sit Program allerede i 1906, at vi ønskede saa meget Selvstyre, som vi kunde faa i god Forstaelse med Rigsdag og Regering. Og dengang blæste der en gunstig Vind for Færøerne. Men dette er ophørt siden, for vi mødte ikke den ventede Forstaelse.

Vi har ønsket Forhandling med Danmark om alle vore Anliggender; lige fra 1907, da Kongen og Rigsdagen var paa Færøerne, forsøgte vi at faa en Forhandling, og vi har forsøgt det siden; en Forhandling om hele vort Program. Jeg anmodede for nogle Aar siden her i Rigsdagen om at faa Adgang til at udtale mig for begge Rigsdagens Ting og Regeringen om vore politiske Forhold i det hele, idet jeg mente, at det, ved at jeg paa den Maade frembar mine, Selvstyrepartiets Anskuelser, kunde komme til en venkabelig Forhandling med de forskellige Rigsdagspartier om vor Stilling. Jeg fik imidlertid betydte af Præsidenten, at dette ikke lod sig gøre, at mit rette Forum var her, og det er jo ganske rigtigt, her kan jeg tale; men det bliver ikke til den, om jeg saa maa sige, intime Forhandling, der føres nærmest som mellem Privatmænd; der kan ikke opnaas det samme ved at tale fra denne Talerstol i Rigets høje Sal, man har saa let ved at komme i Konflikt med hinanden, naar man staar paa denne Maade og taler.

Det er for mig nok saa uforstaaeligt, hvorfor man har lukket af for Forhandling, for jeg regner i denne Forbindelse ikke med den Forhandling, vi fik i Fjor. Den Forhandling, vi havde i Fjor om mindre Ting, der var os imellem, den gik ganske udmærket, men jeg tror ogsaa, det vilde været gaaet